

MUISTIO

Neuvotteleva virkamies
Juha Vanhatalo

17.1.2025

VN/1785/2025
VN/1785/2025-MMM-1

HEVOSKASVATUKSEN JA HEVOSURHEILUN EDISTÄMISEEN TARKOITETTujen VALTIONAVUSTUSTEN MYÖNTÄMINEN V. 2025

1. MAA- JA METSÄTALOUSHMINISTERIÖN TOIMIVALTA JA AVUSTUSSÄÄNNÖKSET

Veikkaus Oy:n tuotolla aiemmin rahoitetut toiminnot on vuoden 2024 alusta lukien rahoitettu menokehyyksen sisältä yleiskatteellisista budjettivaroista. Arpajaislaissa (1047/2021) säädetyistä Veikkaus Oy:n tuoton yksilöidystä käyttötarkoituksista ja rahoituksen jakautumisesta eri käyttökohteisiin luovuttiin uuden rahoitusmallin johdosta. Veikkaus Oy:n tuotto otetaan yleiskatteellisena valtion talousarvioon käytettäväksi talousarvion mukaisiin menoihin. Säädökset Veikkaus Oy:n tuoton käyttötarkoituksesta, tuoton ottamisesta talousarvioon ja tilittämisestä muutettiin vuonna 2023 uutta rahoitusmallia vastaaviksi.

Hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista annetussa laissa (331/2023) säädetään tarkoitukseen myönnettävän avustuksen rahoituksesta, avustuksensaajatahoista sekä siitä, mihin tarkoituksiin avustusta voidaan myöntää. Lisäksi lakiin sisältyy säännökset sekä valtionavustuslain (688/2001) että valtioneuvoston asetuksen soveltamisesta myönnettäviin avustuksiin. Edellä mainitun lain ohella valtionavustusten käyttöä ja menettelyä ohjaa valtionavustuslaki sekä hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista annettu valtioneuvoston asetus (976/2023) ja maa- ja metsätalousministeriön työjärjestyksestä annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (835/2022).

2. HAKEMUSKÄSITTELY JA EHDOTUS AVUSTUSTEN JAOKSI VUONNA 2025

2.1. Yleistä

Avustusten valmistelu perustuu lakiin hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista, valtionavustuslakiin sekä näihin tarkoituksiin säädettyihin valtioneuvoston asetuksiin.

Hevospelien (totopelien) pelaaminen käy parhaillaan läpi voimakasta muutosvaihetta. Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta linjasi 1.11.2024 että, hallitusohjelman mukaiseen uuteen rahapelijärjestelmään siirryttäessä myös hevospelaaminen (totopelit) siirtyvät lisenssimarkkinaan muun vedonlyönnin tavoin.

Valmisteilla oleva hallituksen esitys eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaiksi lainsäädännöksi arvioidaan Euroopan komissiossa, minkä jälkeen hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevälistuntokaudella 2025.

Rahapelijärjestelmän uudistuksen myötä ja uuden lupaviranomaisen työn käynnistyttyä pääosa hevosurheilun saamasta rahoituksesta tulee jatkossa kilpailusta lisenssimarkkinasta ja valtion talousarvion kautta tukea on tarkoitus kohdentaa jatkossa ei-kilpailtuun toimintaan siltä osin kuin EU:n valtioneuvoston säännöt tämän mahdollistavat.

Vuoden 2025 valtion talousarvion maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan momentilla 30.10.54. (Hevostalouden edistäminen) on osoitettu yhteensä 31,092 milj. euroa käytettäväksi hevoskasvatuksen ja -urheilun edistämiseen, josta eduskunnan lisäämä 0,400 milj. euroa suomenhevosen aseman turvaamiseen kasvattajatukijärjestelmän kautta. Momentti 30.10.54 on kolmivuotinen siirtomäärärahamomentti, ja aiemmilta vuosilta siirtyneiden 3,0 milj. euron määrärahojen kanssa vuodelle 2025 on käytettävissä 34,092 milj. euroa.

Hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista annetun lain mukaan valtion talousarviossa tämän lain mukaisiin tarkoituksiin osoitetusta määrärahasta osoitetaan vähintään 95 prosenttia raviurheilu- ja hevoskasvatustoimintaan. Lain mukaan maa- ja metsätalousministeriö toimii valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena.

Hevostalouden toimintaedellytysten turvaamiseksi tärkeimpiä tukitoimia ovat olleet raviratojen ja alan kehitystoiminnan tukeminen sekä valtakunnallisen kilpailutarjonnan että riittävän palkintotason ylläpitäminen ja hevoskasvattajille ja -omistajille suunnattava kasvatustuki.

Hevostalouden rahoitus on voimakkaassa muutosvaiheessa mm. valtiontalouteen kohdistuvien säästöjen ja rahapelijärjestelmän muutosten vuoksi. Julkisen talouden kestävyystavoitteen tukemiseksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle kohdennettiin pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisten sopeuttamistoimien (HO 2023) lisäksi hallituksen kevään 2024 kehysriihessä uusi toimenpidekokonaisuus (lisätoimet 2024). Lisätoimien kokonaismäärä vuonna 2025 MMM:n hallinnonalalla oli 30,8 milj. euroa, josta 13,7 milj. euroa oli alustavasti kohdennettu valtionavustusten tason alentamiseen. MMM:n ehdotuksen mukaisesti lisätoimien kohdennusta vuodelle 2025 tarkistettiin korottamalla Metsähallituksen tuloutusta ja huomioimalla vuoden 2024 toisessa lisätalousarviossa tehty määrärahan peruutus. Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2025 maa- ja metsätalousministeriön valtionavustussäästöksi vahvistettiin 8,5 milj. euroa, joka kohdennettiin maa- ja metsätalousministeriön esityksen mukaisesti hevostalouden edistämisen momentilta (30.10.54) maksettaviin avustuksiin.

Hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen tarkoitettuja avustuksia koskevassa toimeenpanossa noudatetaan MMM:n asettaman työryhmän ”Vastuullista ja elinvoimaista raviurheilua ja hevoskasvatusta Suomessa” (MMM:n työryhmän loppuraportti VN/26410/2021) linjauksia. Kyseisessä työryhmässä ennakoitiin valtionavustusjärjestelmän muutoksia ja tehtiin linjauksia. On perusteltua ottaa työryhmän toimintaympäristön muutosta kartoittanut huolellinen ennakoivalmistelu huomioon ja toimia työryhmän linjausten mukaan. Työryhmä suositti resurssien keskittämistä toimijoiden toiminnan laajuuden ja laadun mukaisesti. Vuoden 2025 avustuksien säästöjä on siten haettu ottaen huomioon erityisesti ympärivuotinen ja osavuotinen toiminta. MMM:n työryhmän mukaan toimintaa tehostettaessa palkintotason leikkaamisen tulee olla viimesijainen keino.

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousministeriö esittää, että valtion talousarviossa hevostalouden edistämiseen osoitetusta määrärahasta liitteiden mukaisesti osoitettaisiin keskus- ja maakuntaraviratojen palkintotukeen arviolta 18,640 milj. euroa ja toimintatukeen 8,197 milj. euroa. Keskus- ja maakuntaraviradoille myönnettävä toimintatuki vuodelle 2025 olisi yhteensä

1,766 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2024 myönnetty määrä (9,963 milj. euroa) ja palkintotuki vuodelle 2025 olisi yhteensä 2,643 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2024 myönnetty määrä (21,283 milj. euroa). Avustuskohteet on katsottu tarkoituksenmukaiseksi tuoda raha-asiainvaliokunnan käsittelyyn koska osoitettavaksi ehdotettujen kohteiden yhteissumma ylittää 10 milj. euroa. Loppuosa varoista käytettäisiin muistion 3.3 kohdan mukaisesti. Vuonna 2023 tehdyn Raviratojen taloudellisen vertailun 2017–2021 mukaan raviratayhteisöt ovat kattaneet noin 73 % kustannuksistaan tuilla. Muu osa kustannuksista (pl. poistot) on katettu oman toiminnan tuotoilla.

Maa- ja metsätalousministeriö esittää, että vuoden 2025 toimintatuen avustuksen mitoituksessa huomioidaan raviurheilun kilpailusuoritteiden määrän huomattava väheneminen ja tukeen tehdään 18 % leikkaus, joka vastaa raviradoilla tapahtunutta kilpailuvolyymiin vähenemistä kilpailusuoritteiden määrällä mitattuna vuosina 2017–2023 (v. 2017: 57 581 kpl, v. 2023: 46 974 kpl). Samalla toimintatuen käytössä huomioitaisiin kohdassa 2.1 mainittu MMM:n työryhmän linjaus raviratojen toimintatuen kohdentamisesta toiminnan laajuuden ja laadun mukaisesti. Sen mukaisesti ympärivuotisille raviradoille kohdennettaisiin 66 % (v. 2024: 64 %) kokonaistuesta ja osan vuodesta toimiville radoille 34 % (v.2024: 36 %). Palkintotuen määrä on mitoitettu MMM:n työryhmän linjauksen mukaan viimesijaisena kohteena. Linjauksen mukaan, on arvioitu muissa hevostalouden kohteissa saatavissa olevat säästöt, jonka jälkeen palkintotuen säästötarpeeksi on jäänyt 12 %.

3. AVUSTUSPERIAATTEET

3.1. Toimintatuki

Keskus- ja maakuntaradat ylläpitävät ravikilpailutoimintaan tarkoitettuja kiinteistöjä, joiden avulla tarjotaan kilpailu- ja harrastusmahdollisuuksia raviurheilun aktiiveille kattavasti koko Suomessa. Samalla radat muodostavat kilpailutoiminnalla pelikohteita Veikkaus Oy:n ravipeleihin. Ravikilpailutoiminnan järjestämisen avustaminen toteutettaisiin keskus- ja maakuntaradoille toimintatuen avulla, joka maksettaisiin yleisavustuksena kuukausittain. Toimintatukea myönnettäessä otetaan huomioon maa- ja metsätalousministeriön hyväksymät tukikelpoiset kustannukset. Tukikelpoiset kustannukset on ilmoitettu toimintatuen hakuohjeissa. Näitä tukikelpoisia kustannuksia ovat ravikilpailujen järjestämiskulut, henkilöstökulut, kiinteistöjen, kaviouran ja harjoitusalueiden vuokrat, ylläpito- ja kunnossapitokulut sekä toimisto- ja hallintokulut.

Toimintatuen osalta noudatetaan valtiovavustuslain 6 §:ssä mainittua periaatetta, jonka mukaan valtiovavustus ei saa kattaa valtiovavustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyttä määrää, jollei valtiovavustuksen myöntämisen tavoitteiden saavuttamiseksi välttämättömistä ja perustelluista syistä muuta johdu.

3.2. Palkintotuki

Ravikilpailuissa maksettavat palkinnot ovat hevostalouden merkittävin rahoituslähde. Riittävä palkintotaso kannustaa hevosenomistajia pitkäjänteiseen kasvatukseen, valmennukseen ja kilpailutoimintaan ja luo omalta osaltaan edellytyksiä tarvittaviin investointeihin ja kannattavaan elinkeinotoimintaan. Keskus- ja maakuntaraviradoille maksettava palkintotuki muodostaa osan raviradan ravikilpailutoimintaan tarkoitetuista palkintovaroista. Palkintotuki myönnettäisiin em. raviradoille käytettäväksi täysimääräisesti ravikilpailuissa maksettaviin palkintoihin. Palkintotuen määräytyminen perustuu raviratojen hakemuksiin sekä ratojen ja keskusjärjestön yhteistyössä

laatimaan, koko vuotta käsittävään ravikilpailukalenteriin sarjoiheen ja palkintoineen. Näiden palkintosuoritteiden pohjalta on koostettu vuoden 2025 palkintotukiesitys, liitteessä 2.

3.3. Muut avustuskohteet

Edellä mainitun 34,092 miljoonan euron ja tässä muistiossa esitettyjen toiminta- ja palkintotuen yhteissumman erotus muodostuu myöhemmin vuoden 2025 kuluessa päätettävistä pienemmistä avustuksista: mm. hevoskasvatuksen tuesta, kesäratojen tuista, Suomen Ratsastajaliitolle ja Suomen Hippos ry:lle myönnettävistä tuista, joista yhdenkään yksittäisen kohteen tuen ei arvioida ylittävän 3 miljoonaa euroa. Edellä tarkastellut julkista taloutta koskevat säästöt ulottuvat tässä muistiossa kuvattujen toiminta- ja palkintotukien säästöjen lisäksi myös näihin muihin kohteisiin myöhemmin vuoden 2025 kuluessa. Aiempien vuosien takaisinperintöjen summat palautuvat hevostalouden momentille käytettäväksi vuodelle 2025, ja vaikuttavat vielä osaltaan käytettävissä oleviin määrärahoihin.

4. AVUSTUSEHDOTUS VUODELLE 2025 KOHTEITTAIN

4.1. Toimintatuki

Avustuksina ehdotetaan jaettavaksi arviolta yhteensä 8,197 milj. euroa keskus- ja maakuntaradoille, liitteessä 1 esitetyllä tavalla. Yleisavustus myönnettäisiin kuukausierinä, koska ravikilpailutoiminnan kustannuksia muodostuu ympäri vuoden, kun raviratoja ja niiden rakennuksia ja alueita pidetään kunnossa ja kilpailutapahtumia järjestetään. Avustusten määrä alenisi noudattaen edellä kohdassa 2.1. mainittuja periaatteita ja linjauksia noudattaen.

4.2. Palkintotuki

Palkintotuki, yhteensä enintään 18,640 milj. euroa ehdotetaan jaettavaksi liitteessä 2 esitetyllä tavalla. Palkintotuki maksettaisiin radoille kuukausierinä kilpailutoiminnan ja sitä vastaavan tarpeen mukaisesti. Palkintotuen määrä alenisi noudattaen edellä kohdassa 2.1. mainittuja periaatteita ja linjauksia noudattaen.

5. KOMISSION VALTIONTUKIPÄÄTÖS

Euroopan komissio on 3.1.2017 hyväksynyt SA.46556 (2016/N) -valtiontuen hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen siten kuin siitä säädetään arpajaislain muutoksen ja valtionavustuslain nojalla. Tämän päätöksen mukaisesti tukea ei myönnetä vaikeuksissa olevalle yritykselle. Vaikeuksissa olevalla yrityksellä tarkoitetaan tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 651/2014 2 artiklan 18 kohdassa ja komission suuntaviivoissa valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen annetuissa Euroopan komission suuntaviivoissa 2014/C 249/01 tarkoitettua vaikeuksissa olevaa yritystä.

Hallitusohjelman mukaisessa uudessa rahapelijärjestelmässä myös hevospelit (totopelit) siirtyisivät kilpailtuun lisenssimarkkinaan muun vedonlyönnin tavoin. Ratkaisun seurauksena hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämisen määrärahoja ei enää kohdennettaisi kilpailtuun toimintaan. Tulevaisuudessa valtion talousarvion kautta tukea on tarkoitus kohdentaa kasvatukseen, hevosalan toimijakohtaiseen neuvontaan ja kilpailujärjestelmän kehittämiseen sekä Hippos ry:lle siltä osin kuin EU:n valtiontukisäännöt tämän mahdollistavat.

Tukea ei myöskään myönnetä eikä myönnettyä tukea makseta, jos tuen hakija ei ole noudattanut eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) 1 §:ssä tarkoitettua tuen takaisinperintäpäätöstä tai Euroopan unionin maaseutu-, rakenne- ja investointirahastojen tuen takaisinperintäpäätöstä. Tuen myöntämistä koskee myös avoimuusvelvoite: Kaikista 1.7.2016 alkaen myönnettyistä yli 500 000 euron yksittäisistä valtiontuista julkaistaan vakiomuotoiset tiedot. Tukia koskevat tiedot viedään Euroopan komission jäsenvaltioita varten ylläpitämään tietojärjestelmään, josta tiedot julkaistaan komission ylläpitämällä avoimuusverkkosivulla jäsenvaltiokohtaisesti. Julkaisuvelvoite koskee kaikkia em. rajan ylittäviä komission päätökseen SA.46556 (2016/N) perustuvia tukiohjelmia ja tukia. Lisäksi komission päätöksessä asetetaan reunaehtoja mm. tuen ylikompensaation estämiseksi ja oman varainhankinnan huomioimiseksi, jotka on otettu huomioon tässä avustusesityksessä.

Vuoden 2024 alusta voimaan tulleiden säädösmuutosten johdosta tehdyn valtiontuki-ilmoituksen pohjalta Euroopan komissio on 28.7.2023 päättänyt keskus- ja maakuntaraviradoille tarkoitetun tukiohjelman jatkamisesta vuoden 2028 loppuun saakka (Valtiontuki SA.107613, 2023/N).

LIITE 1: Vuoden 2025 toimintatuki keskus- ja maakuntaraviradoille

Toimintatuen arvioidaan jakautuvan vuodelle 2025 seuraavasti (euroa):

Etelä-Pohjanmaan Hevosjalostusliitto ry	536 075
Forssan Seudun Hippos ry	296 466
Joensuun Ravirata Oy	312 397
Kainuun Ravirata Oy	98 324
Kaustisen Seudun Raviseura ry	246 024
Keski-Suomen Ravirata Oy	473 691
Kuopion Ravirata Oy	462 988
Lahden Hevosystäväinseura ry	583 892
Lappeenrannan Ravirata Oy	228 261
Länsi-Lapin Hevosystävät ry	121 820
Mikkelin Ravirata Oy	352 492
Pohjanmaan Ravi ry	147 646
Pohjolan Hevosystävät ry	677 035
Porin Ravit Oy	339 716
Rovaniemen Ravirata Oy	174 183
Tampereen Ravirata Oy	767 266
Turun Hippos ry	483 727
Valkealan Hevosystäväinseura ry	438 885
Vermon Ravirata Oy	1 455 639
yhteensä	8 196 527

LIITE 2: Vuoden 2025 palkintotuki keskus- ja maakuntaraviradoille

Palkintotuki on tarkoitettu käytettäväksi täysimääräisesti ravikilpailuissa maksettaviin palkintoihin.

Palkintotuen arvioidaan jakautuvan vuodelle 2025 seuraavasti:

Etelä-Pohjanmaan Hevosjalostusliitto ry	1 267 909
Forssan Seudun Hippos ry	702 299
Joensuun Ravirata Oy	586 300
Kainuun Ravirata Oy	227 520
Kaustisen Seudun Raviseura ry	575 710
Keski-Suomen Ravirata Oy	1 055 010
Kuopion Ravirata Oy	1 028 719
Lahden Hevosystäväinseura ry	1 497 880
Lappeenrannan Ravirata Oy	531 616
Länsi-Lapin Hevosystävät ry	247 740
Mikkelin Ravirata Oy	973 540
Pohjanmaan Ravi ry	339 059
Pohjolan Hevosystävät ry	1 653 710
Porin Ravit Oy	584 969
Rovaniemen Ravirata Oy	367 800
Tampereen Ravirata Oy	1 628 330
Turun Hippos ry	957 639
Valkealan Hevosystäväinseura ry	1 114 259
Vermon Ravirata Oy	3 299 920
yhteensä	18 639 929